

que una suposada majoria "progressista" pot també retocar l'Estatut. Així, aquests juristes apunten que hi ha dues vies per a acotar el text estatutari. Una seria la manera dràstica, és a dir retallant títols sencers de l'Estatut. Això implica la desaparició literal dels articles o de part dels articles retallats de la redacció definitiva. Aquesta opció seria la que satisfaria el PP, ja que manifestaria el fracàs del procés estatutari català, que el president espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, va voler prendre com a bandera de legislatura.

L'altra opció de retallada és més subtil. Es podria produir mitjançant les anomenades sentències interpretatives. Es a dir, sentències que emet l'alt tribunal, amb les quals diu la manera com el legislador haurà d'interpretar sempre aquell text. D'aquesta manera es tanca qualsevol opció interpretativa. I naturalment, les lectures que tradicionalment ha fet el Constitucional en aquest tipus de sentències sempre han estat a la baixa, és a dir, afavorint la protecció de la competència de l'estat per davant de l'autonòmica.

El Constitucional sempre ha fet una lectura restrictiva de les competències autonòmiques

De fet, aquesta tradició interpretativa del Constitucional ja ve de lluny. Ja abans de l'aprovació de la LOHPA (LOAPA, en castellà), aquest tribunal havia anat retallant la interpretació de les competències plenes, en diverses sentències a principi dels anys vuitanta. Com més va més, també ha anat reduint el contingut de les competències exclusives i de les executives, una tendència que ha anat en augment en els darrers anys. Aquesta tendència és la que ha impedit que alguns sectors jurídics i polítics de Catalunya no siguin gaire optimistes pel que fa al dictamen definitiu del TC, encara que sigui en mans de la denominada "majoria progressista". Mala peça al teler.

Enric Rimbau

I si el TC retalla l'Estatut de Catalunya?

Representants de l'àmbit polític, econòmic i social del Principat analitzen les conseqüències que tindria que l'alt tribunal espanyol donés per bons els recursos d'inconstitucionalitat presentats contra el text català pel PP i pel Defensor del Pueblo, i quines opcions quedarien per millorar l'autogovern.

- a)** Quines conseqüències tindria que el Tribunal Constitucional (TC) retallés substancialment l'Estatut?
- b)** Quin camí té la societat catalana per millorar la seva capacitat d'autogovern (objectiu del nou Estatut)?

ARTUR MAS
President de Convergència i Unió

a) Seria tot un daltabaix. Especialment en les relacions entre Catalunya i Espanya, que quedarien sèriament tocades. Vam optar per la via de la negociació tant al Parlament com al Congrés, ho vam fer pacíficament i respectant l'ordenament jurídic. I el poble de Catalunya va dir sí al nou text de manera àmpliament majoritària. I malgrat tot això, l'Estatut no cap a la Constitució? Insisteixo, si així es produeix, caldrà recompondre la relació amb Espanya d'una manera molt evident

b) Encara no ens han tombat l'Estatut, tot i que reconec que ho tenim difícil.

Però com que no coneixem la sentència, no m'avanço als esdeveniments i no li detallo els possibles escenaris polítics que CiU podria tenir en compte. Només li dic una cosa: de cap de les maneres optarem per la claudicació.

MIQUEL ICETA
Viceprimer secretari i portaveu del PSC

a) Depèn de quina sigui la sentència. Si el Constitucional es manté en la seva mitjana de temps per emetre una sentència sobre el recurs, passaran dos o tres anys fins que coneguem la decisió final. Llavors el més probable és que

Política | Reformes estatutàries

emeti una sentència interpretativa, en què es fixi que alguns articles són constitucionals si s'interpreten en una determinada direcció. Fins que tinguem la sentència a les mans, d'aquí a anys, és inútil especular sobre les conseqüències.

b) Nosaltres no caurem en la temptació de fer política-ficció i pensar en termes derrotistes sobre una sentència que no coneixerem fins d'aquí a molt de temps. Mentrestant no ens podem quedar amb els braços plegats, sinó que hem d'anar desplegant l'Estatut que ja tenim aprovat. Això és el que està fent el Govern del president Montilla. Com més haguem avançat en aquest sentit, més difícil serà que la sentència retalli l'autogovern de Catalunya. En el pitjor dels casos, sempre trobaríem altres camins per aconseguir aquest autogovern que preveu l'Estatut, ja sigui mitjançant la modificació de lleis orgàniques, del Senat, o amb acords bilaterals.

JOAN RIDAO

Portaveu d'ERC al Parlament

a) D'entrada, s'obriria un conflicte institucional d'incalculables dimensions entre Catalunya i Espanya. S'hauria produït una deslegitimació democràtica de la voluntat popular expressada a les urnes en el referèndum i, per l'altra, quedaria demostrat que Espanya no s'ajusta als estàndards d'una democràcia occidental moderna. Conseqüentment, entràriem directament en una autèntic cul de sac que reclama una resposta clara del Govern de l'estat i de la Generalitat.

b) Aquesta situació pot ser un element catalitzador que uneixi el catalanisme polític i bo per a la mobilització popu-

lar àmplia. En tercer lloc, invita a un període de reflexió d'estratègies per al futur, un cop evidenciat el fracàs de l'intent d'encaix de Catalunya a Espanya, per la via federal. Caldria iniciar, així, un procés de consulta a la ciutadania sobre la base del dret democràtic a decidir. Per tant, s'han d'esmol·lar les estratègies que passin per fer créixer la consciència de la necessitat de la plena sobirania. Així doncs, cal continuar treballant pel creixement de la base social del sobiranisme i treballar també per aconseguir les bases legals necessàries per desenvolupar aquest dret, com ho és l'eina de poder convocar la ciutadania a referèndum.

JORDI GUILLOT

Vicepresident d'ICV, portaveu adjunt del grup de l'Entesa al Senat

a) Tindria conseqüències molt greus, tant des d'un punt de vista institucional, polític com social. El bloqueig judicial del nou Estatut català causat pels recursos del PP i d'un personatge com Enrique Múgica serien vistos com agressions al nostre autogovern comeses per una dreta centralista que en canvi no ha presentat recurs a un Estatut molt similar al català com el d'Andalusia.

b) El manteniment d'una ferma nacional i d'una unitat política i social entorn del nostre autogovern i les seves institucions, i serà necessari debilitar al màxim la dreta centralista, el PP, i hauríem de trobar aliats per a les Espanyes.

Si l'excusa és que l'Estatut no cap a la Constitució, caldrà afrontar els canvis constitucionals necessaris, alhora que seria convenient la despartidització d'un poder judicial encara ancorat en el passat.

JORDI PORTA

President d'Òmnium Cultural

a) La pèrdua absoluta de confiança en Espanya com a estat de dret. Després de l'espectacle que ha donat el Tribunal Suprem amb recusacions dels membres del Tribunal Constitucional segons les afinitats polítiques de cadascú, la manipulació del text de l'Estatut amb dictàmens dispars segons qui l'encarregava, i les conseqüències que tindria el menyspreu de la voluntat popular formalment expressada en els parlaments, tant de Catalunya com d'Espanya, i el referèndum subsegüent, no quedarà espai per pensar que el tercer poder, el judicial, té cap valor en un estat com l'espanyol. A part d'això, i refermant el principi que la voluntat política és la que compta, caldrà pensar si val més plantejar clarament quina és la nostra voluntat majoritària d'autogovern i, si no és acceptada, si no és millor tornar a casa deixant clar que Espanya no és la nostra possible casa comuna.

b) Valdria més replantejar la nostra estratègia. Valdria més no fer restriccions mentals per ser acceptats a Madrid. Valdria més que quedés clara la nostra incomoditat de continuar en un estat que no accepta la voluntat democràtica d'una de les nacions que el componen i que, tot i recollir-se així en el moment de la transició política, en el qual, malgrat la por a la involució es va permetre posar el nom de nacionalitat en el text constitucional, s'haurà demostrat que no és possible que la suposada maduresa democràcia aconseguida després de trenta anys permeti fer evolucionar la visió unitària i centralista de l'Espanya de sempre. Valdria més, per tant, plantejar clarament la nostra voluntat d'autodeterminació i, mentrestant, practicar la resistència passiva en un estat que no és definitivament el nostre.

AGUSTÍ COLOMINES

Director d'UNESCOCAT

a) A parer meu, tindria unes conseqüències polítiques importantíssimes. El sacrifici que s'ha hagut de fer a Catalunya en relació amb l'Estatut ha estat prou important com perquè, davant de l'onada neocentralista, ens plantéssim. El problema és que, inevitablement, aquest fet també afectaria l'estabilitat política de Catalunya, perquè en el Govern actual un dels partits que l'integren es va oposar a aquest Estatut perquè el considerava insuficient i suposo que, per coherència, ara no acceptaria anar més avall.

b) És que la societat catalana, així, en bloc, no crec que tingui una única opció. Per tant, suposo que el que passarà és que el posicionament dels partits polítics acabarà afectant les actituds dels uns i dels altres. Crec, tanmateix, que caldrà cercar una resposta unitària si es vol fer front de veritat, i en condicions, a la crisi que ofegarà Catalunya. Ara, si aquest Estatut no encaixa en la Constitució actual, la conclusió només pot ser una: reformar-la perquè hi encaixi. O això o bé l'estat haurà d'assumir-ne les conseqüències.

MÒNICA SABATA

Portaveu de la Plataforma pel Dret de Decidir

a) Crec que cal pensar que si el Tribunal Constitucional retallés substancialment l'Estatut es generaria un crisi política i institucional de dimensions importants, tant a Catalunya com a l'estat espanyol. Aquesta nova retallada representaria una nova ingerència en contra del que tots els catalans i catalanes van decidir. En aquest sentit, a més

de la situació crítica en la qual es podria situar al Parlament català sembla bastant evident que la societat catalana podria tornar a un clima de rebuig i enuig causat pels atacs constants rebuts des de certs sectors de la classe política espanyola.

b) Només exercint el dret de decidir Catalunya podrà arribar a un veritable autogovern. Entre d'altres, la possible transferència al Parlament català de la capacitat de convocar referèndums garantiria la possibilitat de celebrar consultes, i així, poder prendre decisions sobre totes les matèries que afecten i preocupen la ciutadania. Si aquesta retallada es confirma durant els propers mesos, i els atacs continuen creixent, la societat catalana hauria de poder expressar el seu malestar amb noves amb noves mobilitzacions.

MÀRIUS RUBIRALTA

Rector de la Universitat de Barcelona

a) La conseqüència principal seria barrar el pas a una decisió avalada pel Parlament de Catalunya, pel Congrés dels Diputats, pel Senat i pel poble de Catalunya a través de referèndum, a més de contradir el vistiplau jurídic que va donar el Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya. En definitiva, es tractaria d'una decisió que també retallaria molt els mecanismes democràtics que tenim per regular l'autogovern.

b) El camí que tenim és fer la feina ben feta en les parcel·les d'autogovern que tenim i continuar reivindicant-ne de noves, ja sigui directament o a través dels nostres representants polítics. Aquestes són les regles de la democràcia representativa que ara trontollen. El nou Estatut és un pas endavant més per al nos-

Política | Reformes estatutaries

tre autogovern, però encara ens queda molt de camí i encara s'ha de fer molta pedagogia política.

DAVID GARROFÉ
Secretari general de CECOT

a) Per a l'empresari i l'economia catalana, seria tornar enrere. D'entrada, part de l'actuació política podria quedar una vegada més paralizada, i d'això en patiria l'activitat econòmica. I la competitivitat a àmbit global no permet cap empresa ni economia aturada. Cal estabilitat i idees clares per saber a què atendre'ns. Ja hem dit que, aprovat el nou Estatut, era el moment d'arrencar de nou amb força a tots els nivells després d'haver estat tant de temps aturats pendents de les deliberacions polítiques. L'altre vessant és el tema del finançament. No podem perdre capacitat financera o col·lapsarem les nostres empreses

b) No queda més camí que el democràtic, el que ens hem donat tots per viure en llibertat. Hi ha qui pensa que s'hauria d'haver plantejat abans la reforma de la Constitució que no pas el nou Estatut. Potser és moment de tornar a reflexionar sobre el tema. El que seria del tot negatiu per a l'economia catalana és generar inestabilitat institucional o generar falses expectatives per quedar bé amb els electors però sense cap possibilitat que després es facin realitat. Això sí, penso que la societat civil privada, mitjançant les seves entitats més representatives, ha de parlar més, més alt i més clar.

JOSEP MARIA ÀLVAREZ
Secretari general de la UGT de Catalunya

a) No preveig aquesta possibilitat. No trobo raonable des de cap punt de vista que un Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya, negociat i aprovat al Congrés dels Diputats i ratificat a les urnes pels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya pugui ser rebutjat ni modificat en els seus trets essencials i més característics pel Tribunal Constitucional.

b) Parteixo de la mateixa premissa. L'amplíssim consens social i polític que s'ha assolit a Catalunya amb relació a la reforma de l'Estatut fan del camí recorregut l'únic possible. Per tant, no em puc imaginar que el TC rebutgi el que ha nascut del diàleg i la negociació entre Catalunya i la sobirania popular espanyola. Una altra cosa obriria la porta a noves reflexions i malauradament hi hauria temps de discutir-les.

JOAN COSCUBIELA
Secretari general de CCOO de Catalunya

a) No em sembla ni útil ni intel·ligent que ens posem la bena abans de rebre la pedrada. D'aquesta manera facilitem la feina als que volen devaluar l'Estatut.

b) La societat catalana ha de decidir en cada moment com vol exercir la seva

manifestada voluntat d'autogovern. En aquest cas de la reforma de l'Estatut, cal recordar a tothom que, amb independència de l'opinió que cadascú en tingui, l'Estatut és l'expressió alhora de la sobirania del poble de Catalunya i del Parlament espanyol.

ISABEL PALLARÈS
Secretària confederal de la Intersindical-CSC

a) Podria tenir un efecte rebot important qualsevol retallada que es faci de l'Estatut, que deixi encara més encotillat al domini de l'estat les nostres capacitats de decidir. Podria comportar un rebuig, potser no frontal, a una situació com aquesta que es planteja. I podria comportar el reforç d'una petició expressa de la societat catalana que ens deixin decidir com volem relacionar-nos amb l'estat.

En tot cas, i per sobre de tot, és que quedaria absolutament clar i evident que el missatge que ens estarien dient és que només podem arribar allà on ells decideixin que ens deixen arribar. Per tant, el model cauria per ell mateix.

b) Si el Tribunal Constitucional retalla més encara aquest Estatut, ens estarà demostrant clarament que el camí de la negociació permanent amb l'estat per millorar el nostre autogovern, que alguns encara defensen, no serveix, com -d'altra banda- ja fa temps que s'ha demostrat. Per tant, l'evidència inqüestionable ens hauria de dur a afrontar el camí cap a la sobirania. És un camí difícil, segurament molt llarg, però és l'únic viable per aconseguir un veritable autogovern, la independència.